

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinowska” - wprowadzenie do projektu

*Małgorzata Mickiewicz
Kampinoski Park Narodowy*

Leszno, 8-9 maja 2019 r.

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

**W ciągu 45 lat park wykupił ok. 11,5 tys. ha gruntów.
Zmiany społeczno-ekonomiczne spowodowały zanikanie rolnictwa.
Sieć melioracyjna w wielu miejscach straciła znaczenie dla rolnictwa.**

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Park i otulina – miejsce życia i gospodarowania

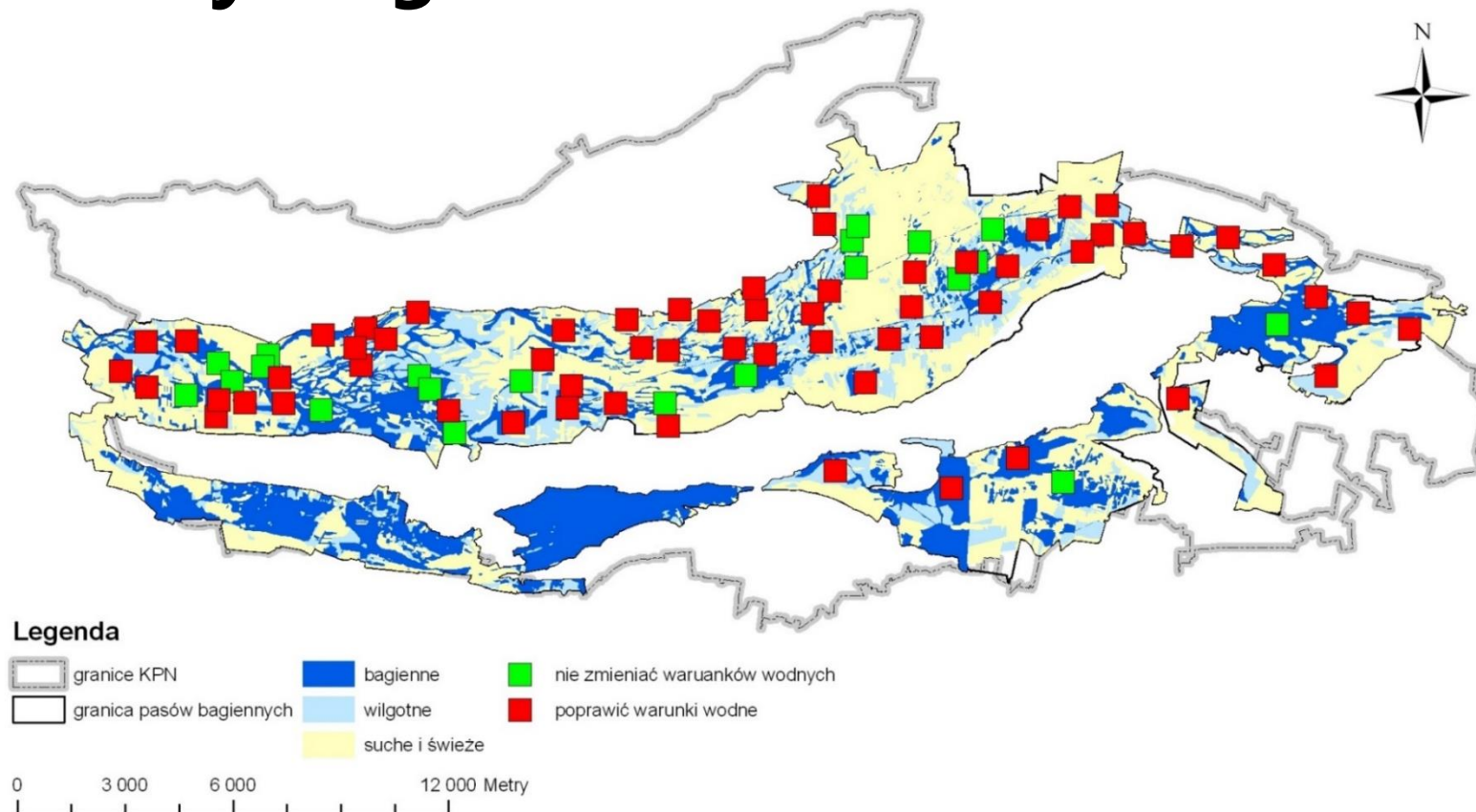

W Kampinoskim Parku Narodowym - ok. 2,8 tys. mieszkańców.

W otulinie Parku - ok. 60 tys. mieszkańców

Wodę z terenów zurbanizowanych odprowadzają kanały płynące przez park

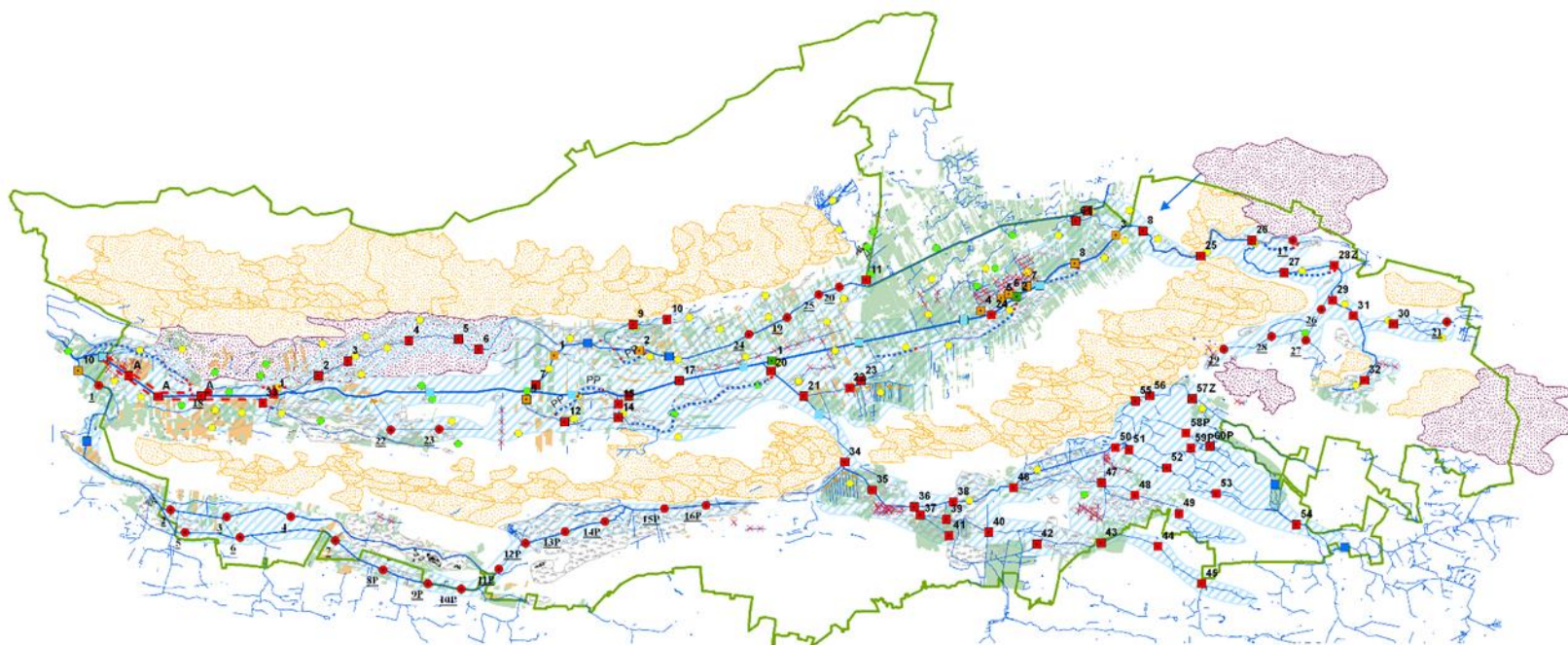
Potrzeby wilgotnościowe roślinności

W wielu miejscach długotrwały deficyt wody spowodował pogorszenie stanu siedlisk i gatunków mokradłowych, murszenie torfów.

„Opracowanie odtworzenia pierwotnych warunków wodnych KPN w celu powstrzymania degradacji przyrodniczej i poprawieniu stanu bioróżnorodności”, tzw. Projekt Norweski 2008-2011

Proponowane działania techniczne i zabiegi

ZABIEGI TECHNICZNE

- 1 jaz projektowany
- 1 zastawka projektowana (regulowany poziom wody)
- 1 próg wysoki projektowany (wysokość zbliżona do głębokości cieku), różne konstrukcje w tym ziemne na małych rowach
- 1 próg niski projektowany
- 1 likwidacja cieku (zasypanie)
- 1 grobla podłużna z uwzględnieniem do regulacji odpływu
- 1 krótki przekop (doprowadzenie wody na nową trasę przepływu przez obniżenia terenu)
- 1 przewidywana trasa przepływu przez obniżenia terenu
- 1 blokada odpływu z rowów
- 1 jaz istniejący
- 1 zastawka istniejąca

- 1P 1P próg niski projektowany do późniejszej realizacji
- 2P 2P próg wysoki projektowany do późniejszej realizacji
- 1Z 1Z konieczność ustalenia rodzaju dodatkowych zabezpieczeń przed wpływem budowli na zabudowane tereny przyległe
- A A progi wysokie projektowane jako alternatywa grobli podłużnej
- PP PP późniejsza realizacja nowej trasy przepływu
- 1P 1P doprowadzenie wody z Wisły (pompownia Łomna)

ZABIEGI NIETECHNICZNE

- koszenie wg Rezultatu 28
- koszenie i/lub wypas wg Rezultatu 28
- odkraczanie wg Rezultatu 27

POZOSTAŁE OBJAŚNIENIA

- obszar oddziaływania działań technicznych na położenie wód podziemnych (gruntowych)
- granica KPN
- gleba mulowo-murszowa wg Rezultatu 17

OBSZARY BEZODPŁYWOWE

- zasilania infiltracyjnego (śródwymowe suche, chłonne) wg Rezultatu 13
- obszary zwiększonej ewapotranspiracji wg Rezultatu 13

MIEJSCA NEWRALGICZNE

- optymalne uwilgotnienie wg Rezultatu 25
- małe uwilgotnienie (procesy degradacji) wg Rezultatu 25

„Opracowanie odtworzenia pierwotnych warunków wodnych KPN w celu powstrzymania degradacji przyrodniczej i poprawieniu stanu bioróżnorodności”, tzw. Projekt Norweski 2008-2011

Projekt Kampinoskie Bagna – efekt kompromisu pomiędzy potrzebami społecznymi i przyrodniczymi

**Działania na małych ciekach, woda zostanie na mokradłach będących w zarządzie Parku.
Grunty prywatne nie będą zalewane.
Spływ z terenów zurbanizowanych nie będzie ograniczony.**

**KAMPINOSKIE
BAGNA**

**Ochrona i renaturalizacja mokradeł
obszaru Natura 2000 "Puszcza Kampinowska"
Kampinos Wetlands**

Life12 NAT/PL/000084

Realizacja - 1 lipca 2013 - 30 czerwca 2019

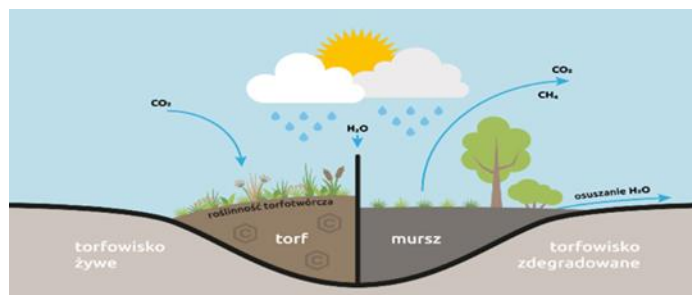
Wartość projektu ok. 4 314 193 €

LIFE +	50 %
NFOŚiGW	45 %
Wkład własny	5 %

tj: WFOŚiGW w Warszawie	2 %
Partnerzy projektu	3 %

Cele projektu

- Poprawa uwilgotnienia najcenniejszych siedlisk mokradłowych
- Zatrzymanie sukcesji wtórnej na otwartych terenach podmokłych
- Zmniejszenie konfliktów ochrony przyrody i społeczności lokalnych
- Wypracowanie modelowych rozwiązań dla gospodarki wodnej na terenach cennych przyrodniczo

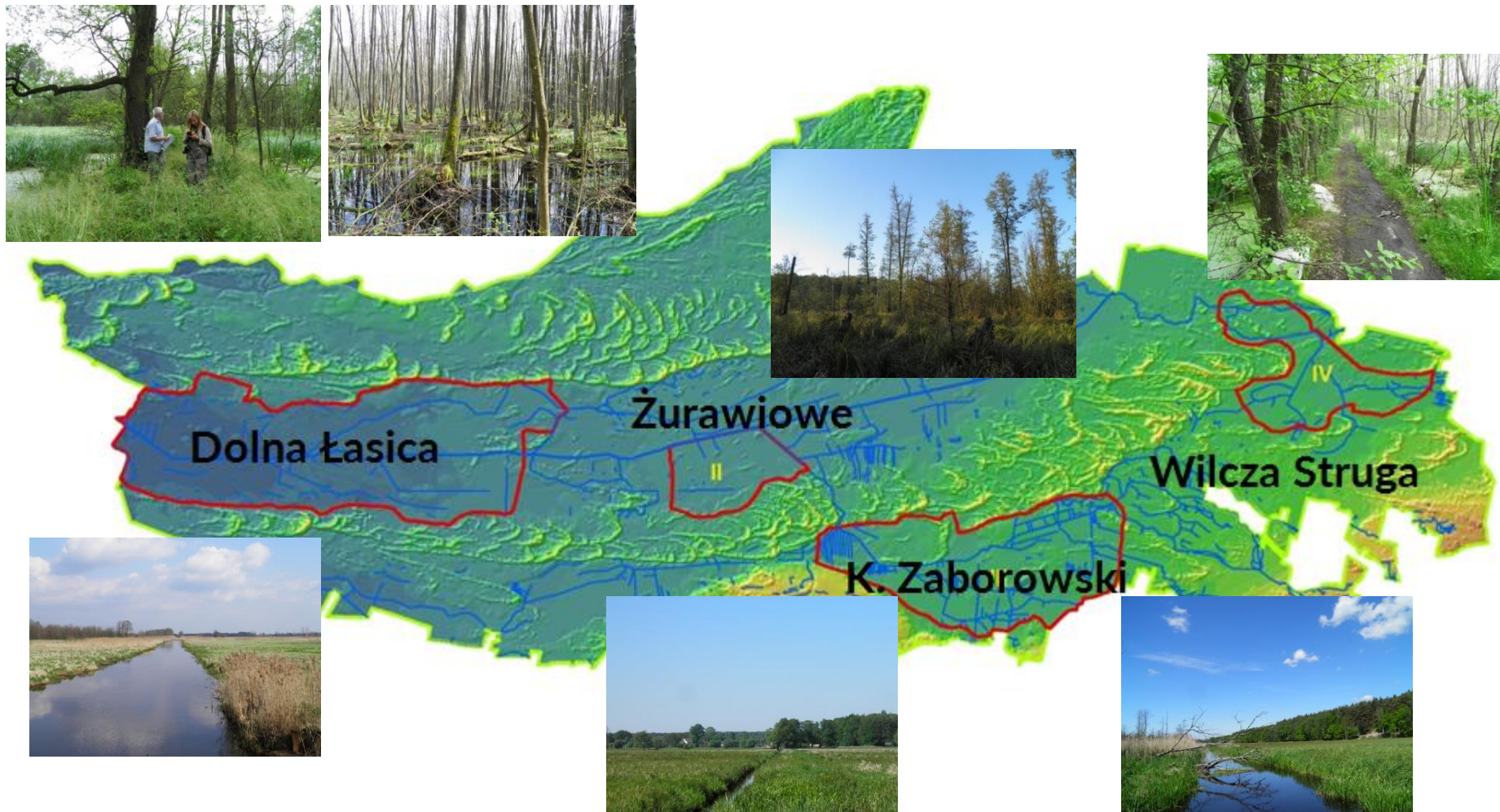
Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Obszary działań technicznych

Łączna powierzchnia oddziaływania projektu – ok. 6000 ha

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Siedliska Natura 2000 na obszarach działań technicznych

Rozmieszczenie płatów zbiorowisk łąk świeżych (Arrhenatherion)
w tym siedlisk Natura 2000
na obszarze pasów bagiennych oraz w zasięgu
oddziaływania działań technicznych (OODT) projektu

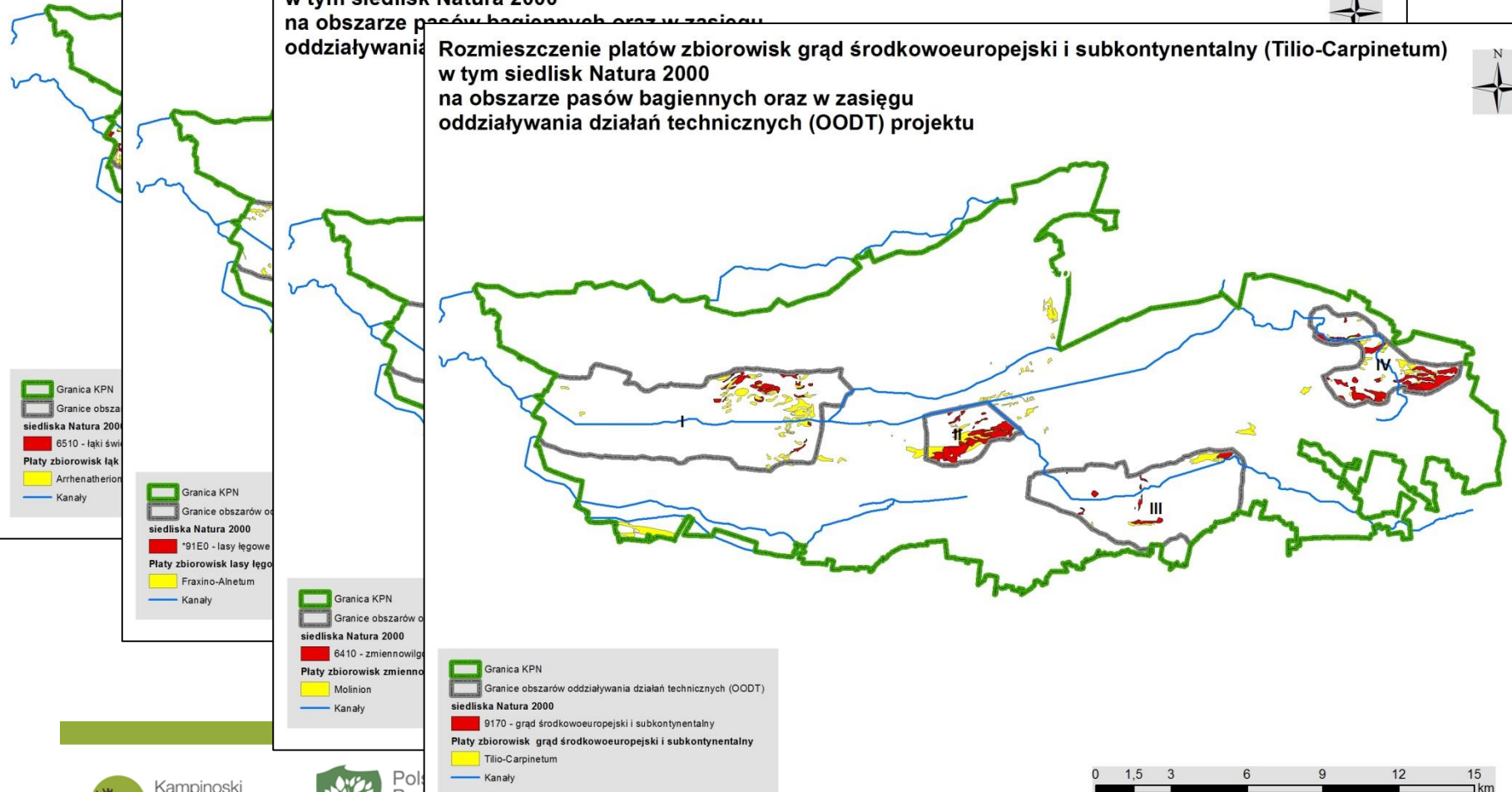
Rozmieszczenie płatów zbiorowisk lasy łęgowe i zarośla wierzbowe (Fraxino-Alnetum)
w tym siedlisk Natura 2000
na obszarze pasów bagiennych oraz w zasięgu
oddziaływania

Rozmieszczenie płatów zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)
w tym siedlisk Natura 2000
na obszarze pasów bagiennych oraz w zasięgu
oddziaływania

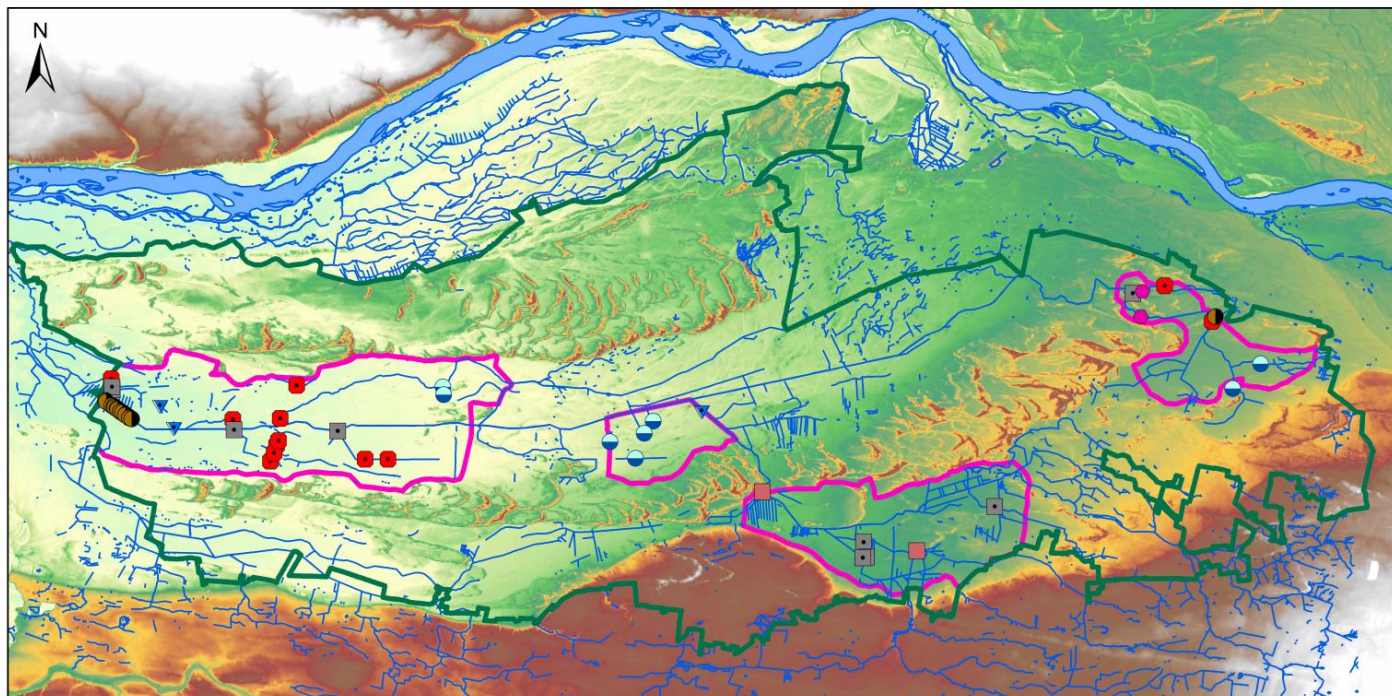

Rozmieszczenie płatów zbiorowisk grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Tilio-Carpinetum)
w tym siedlisk Natura 2000
na obszarze pasów bagiennych oraz w zasięgu
oddziaływania działań technicznych (OODT) projektu

0 1,5 3 6 9 12 15 km

Działania techniczne poprzedziło 3,5 roku planów, analiz, konsultacji, badań

Legenda

przepust z klapą	przekop	granica parku
przetamowanie ziemne	przepust	cieki
bród	zastawka	Obszary oddziaływania projektu
	próg	

0 3 000 6 000 12 000 Metry

Przepływ wód na głównych ciekach Parku nie będzie ograniczony

Partnerzy projektu - podział zadań

wykupy gruntów, koszenia, strategia bobrów, udział w monitoringu, zarządzanie

projekty działań technicznych, analizy, modelowanie

numeryczny model terenu, monitoring, pozwolenia wodno-prawne dla jazów

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego

REGIONALNE CENTRUM EKOLOGICZNE
REC Polska

zarządzanie, komunikacja, wykonanie działań technicznych

Samorząd Województwa
Mazowieckiego

organizacja konferencji podsumowującej

Skaning laserowy – LIDAR (nalot – październik 2014)

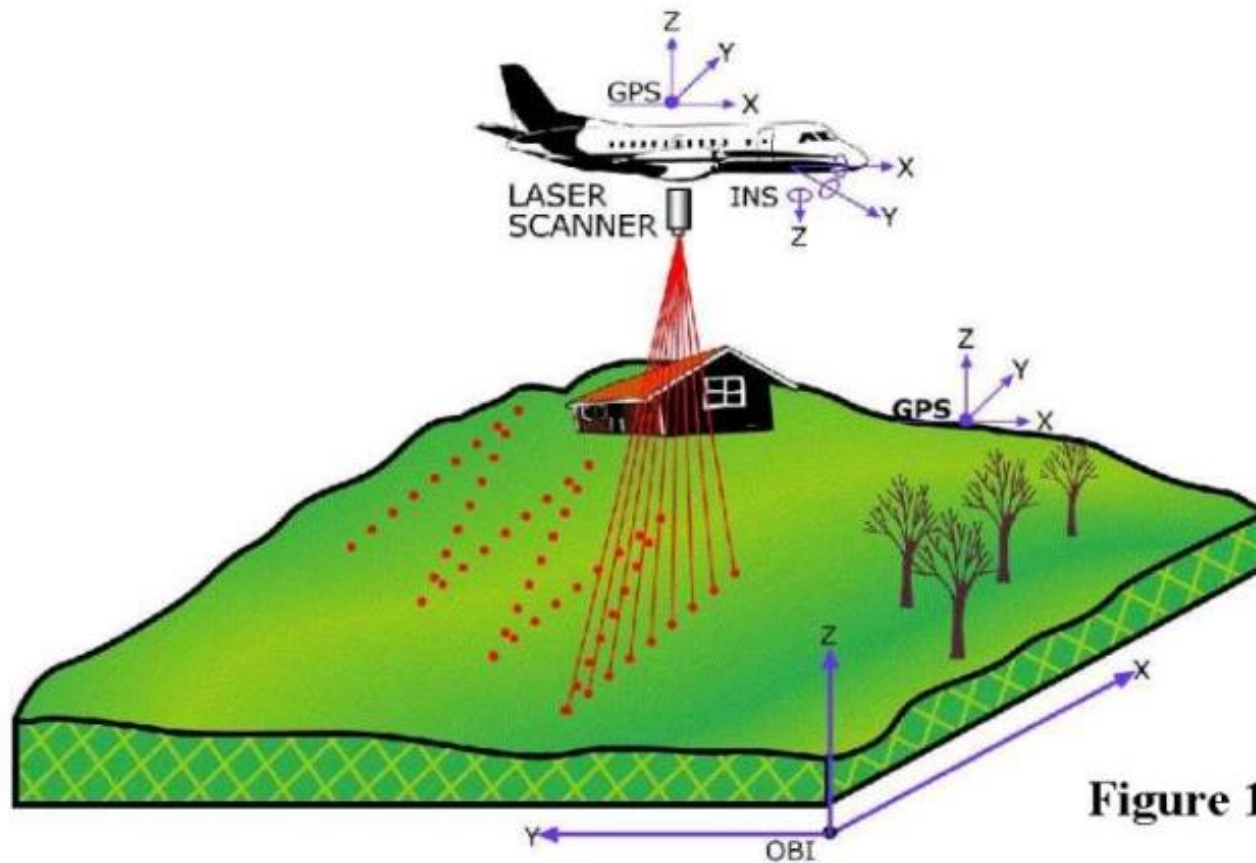

Figure 1

http://www.kampinoskiebagna.pl/uploads/mapa_lidar.html

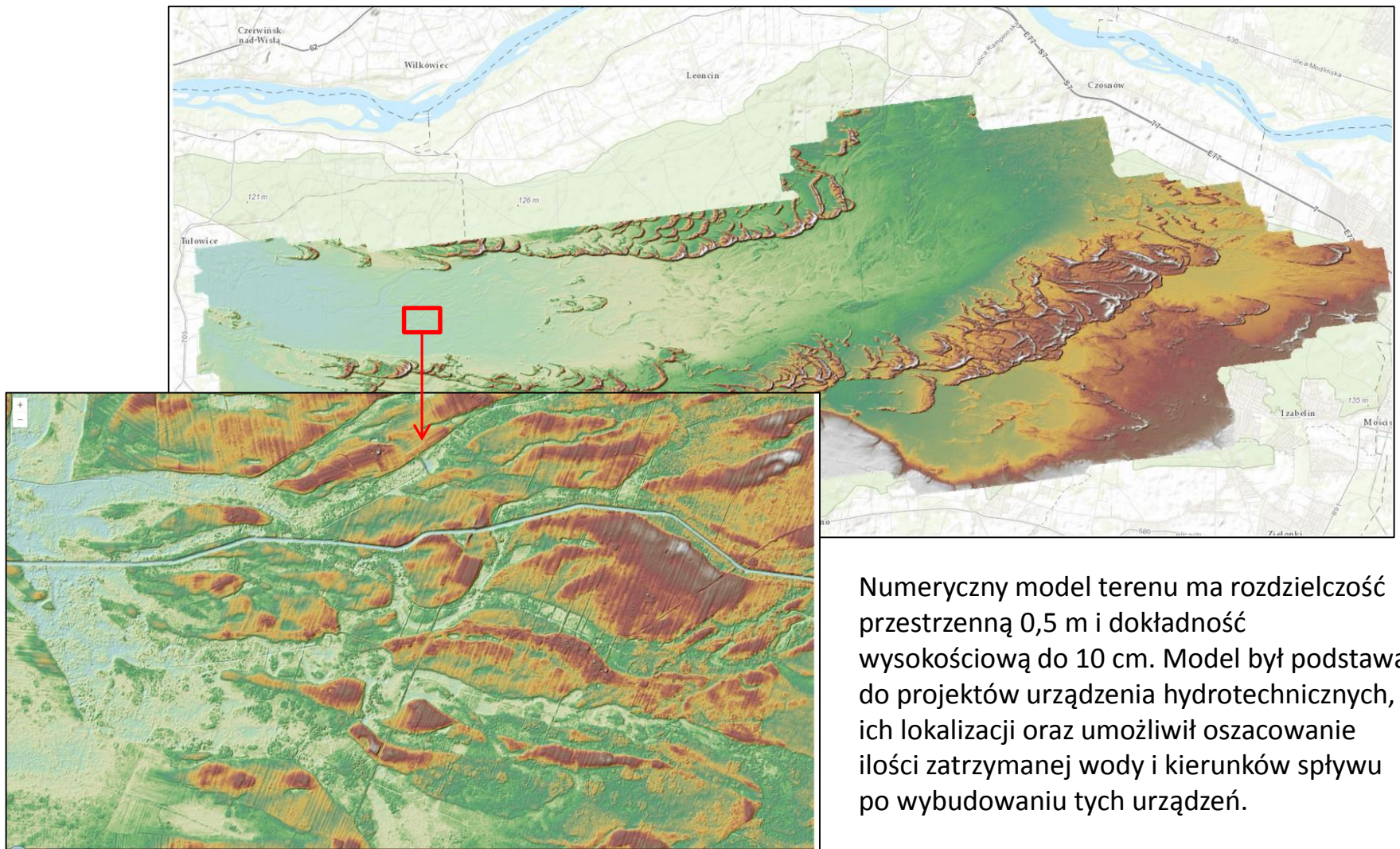
Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

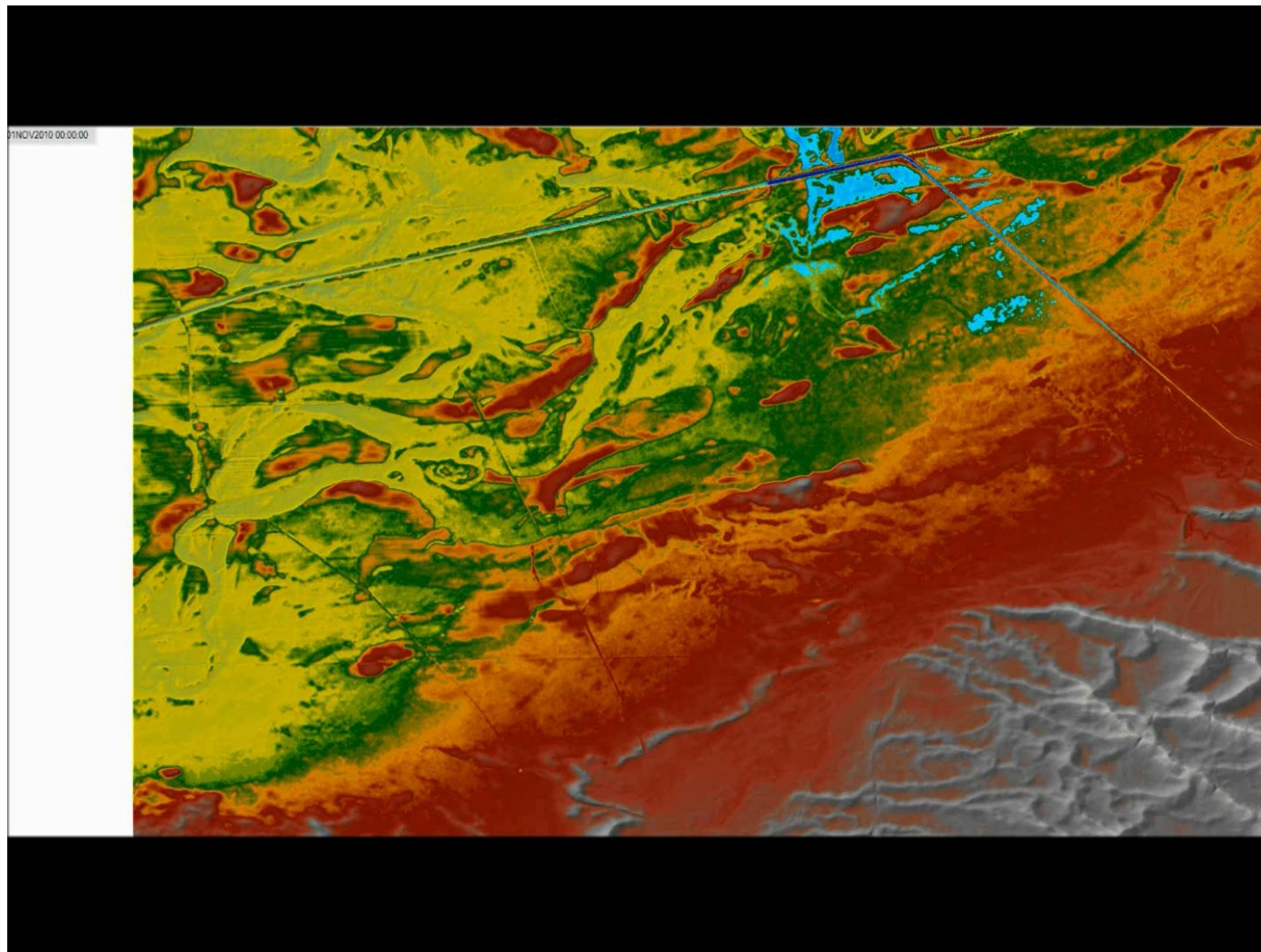

Numeryczny model terenu

Numeryczny model terenu ma rozdzielczość przestrzenną 0,5 m i dokładność wysokościową do 10 cm. Model był podstawą do projektów urządzenia hydrotechnicznych, ich lokalizacji oraz umożliwił oszacowanie ilości zatrzymanej wody i kierunków spływu po wybudowaniu tych urządzeń.

Modelowanie hydrologiczne

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Struktura własności gruntów w KPN

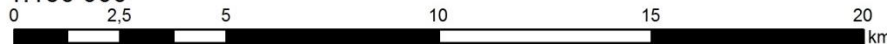

Legenda

- Grunty prywatne
- Grunty KPN
- INNE - poza zarządem KPN
- Cieki i kanały
- Granice Obszaru Natura 2000 SPA/SPI "Puszcza Kampinowska" PLC140001
- Granice obszarów oddziaływania działań technicznych (OODT)

- I OODT Dolna Łasica
- II OODT Żurawiove
- III OODT Kanał Zaborowski
- IV OODT Włcza Struga

1:150 000

Wypuk gruntów

Przewidziane było pierwotnie 125 ha, w 2017 r. zwiększono wskaźnik do 145 ha

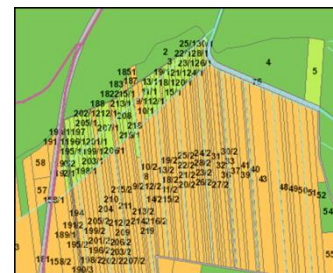
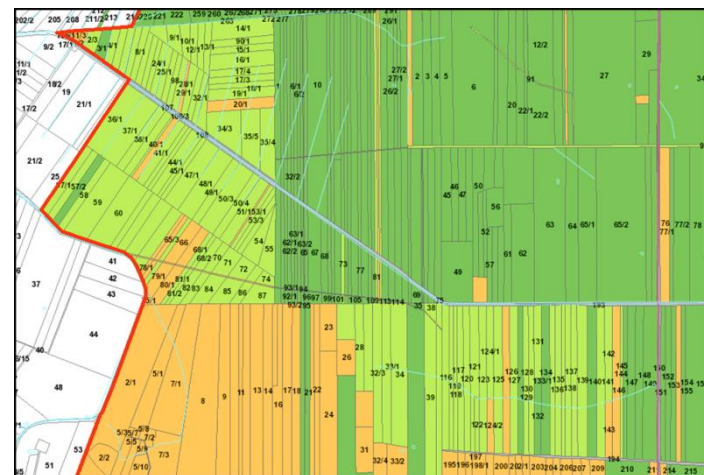
Ogółem wykupiono 142,8927 ha

Wykupiono 165 działek

Podpisano 116 aktów notarialnych

Ogółem wydano: 2 079 202,71 euro

Działki wpisano do Europejskiej Bazy Danych

- Działki kupione w ramach projektu "Kampinoskie Bagna"
- Działki należące do Skarbu Państwa w zarządzie KPN
- Działki prywatne

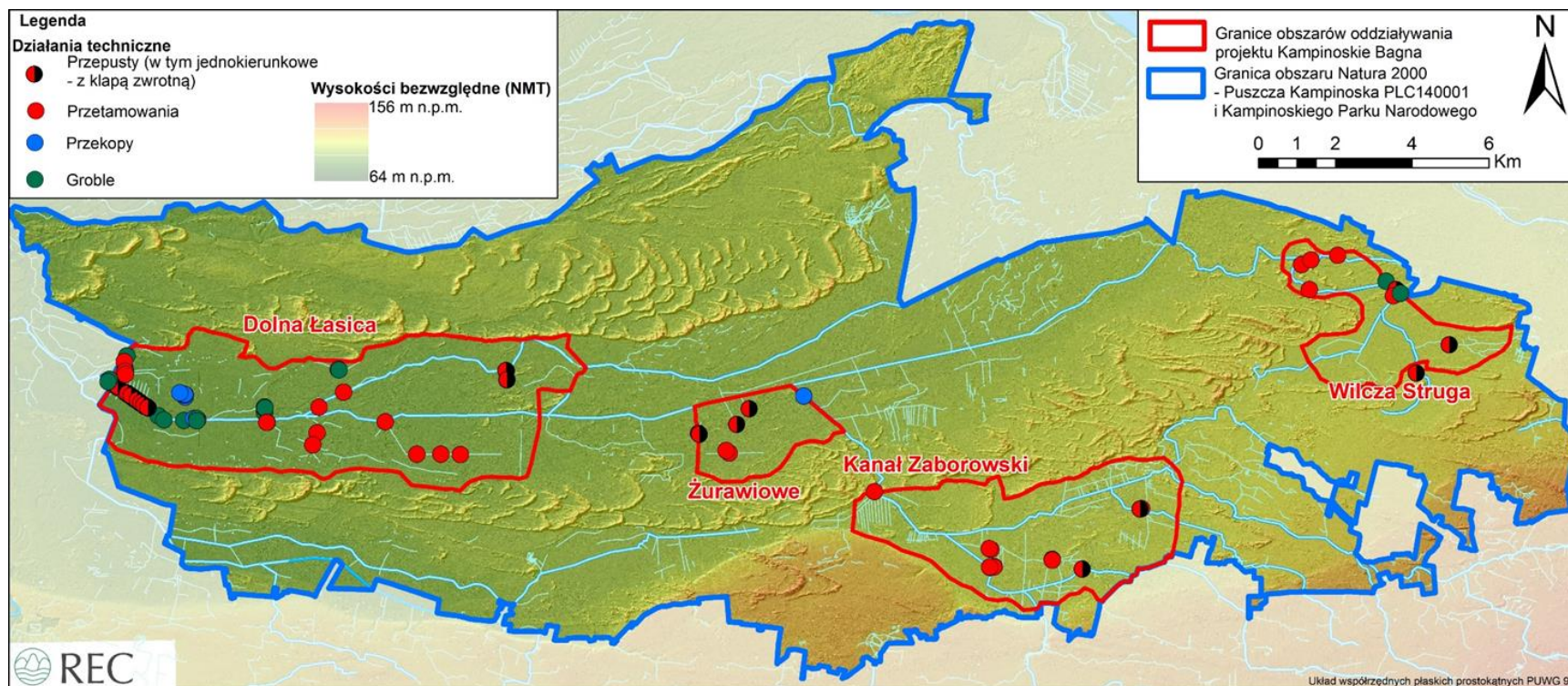
Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Mapa rozmieszczenia 40 obiektów hydrotechnicznych wybudowanych w ramach projektu Kampinoskie Bagna

**Zamiana funkcji sieci melioracyjnej z odwadniającej na nawadniającą.
Budowle hydrotechniczne z materiałów naturalnych, harmonizujące z otoczeniem.**

Obszar oddziaływania Wilcza Struga

Obszar oddziaływania Wilcza Struga

Ob. 1 Widok na wykonane skarpy na grobli. Grudzień 2017.

Ob. 4. Jeden z wykonanych przepustów. Marzec 2017

U góry: Ob. 1 Widok panoramiczny na groblę w Sadowej. Październik 2017.

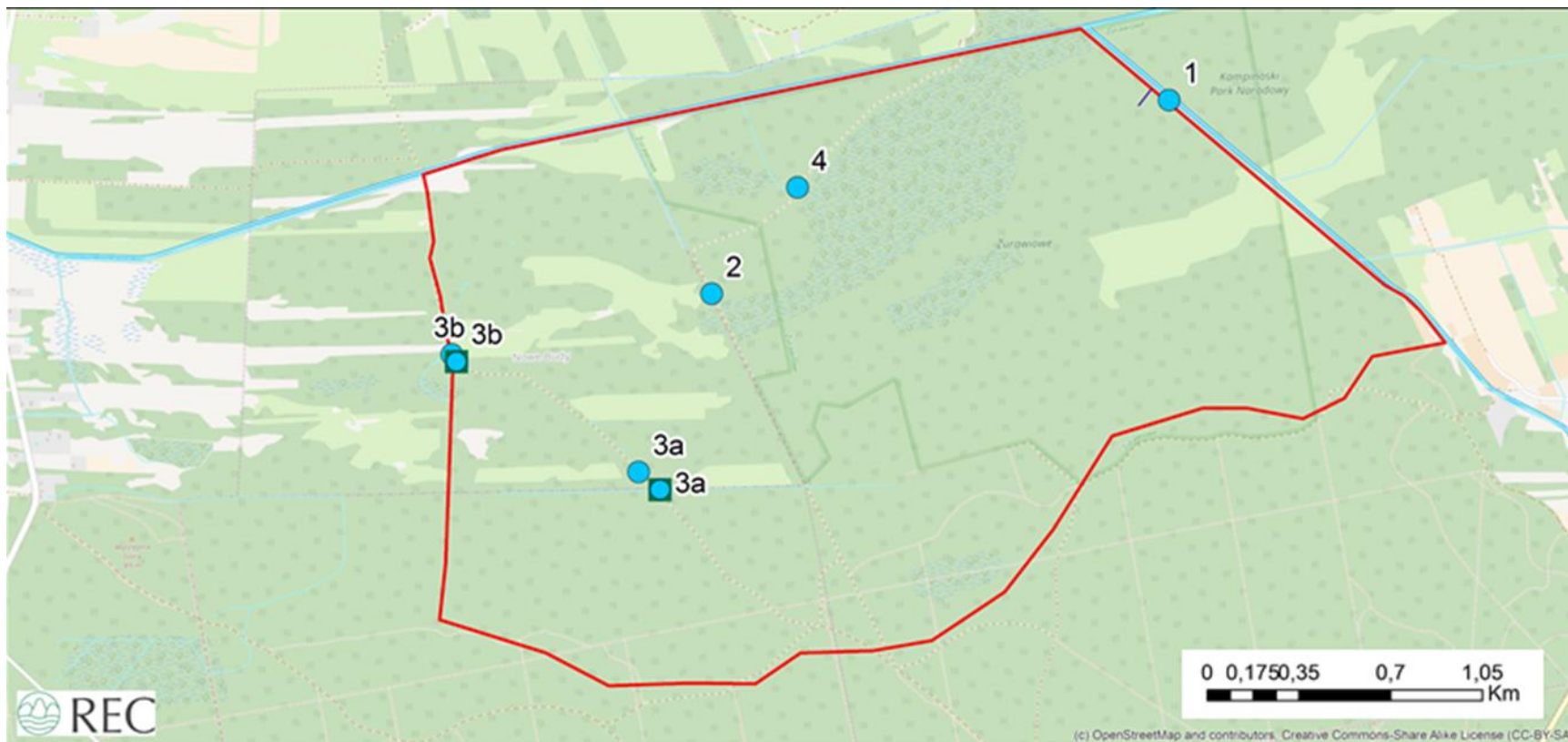
Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Obszar oddziaływania Żurawiowe

Obszar oddziaływania Żurawiowe

Jeden z przepustów na Żurawiowym. Sierpień 2017

Ob. 3a Grobla. Luty 2018

Ob. 3a.Przepust. Luty 2018

Ob. 3b. Grobla. Luty 2018

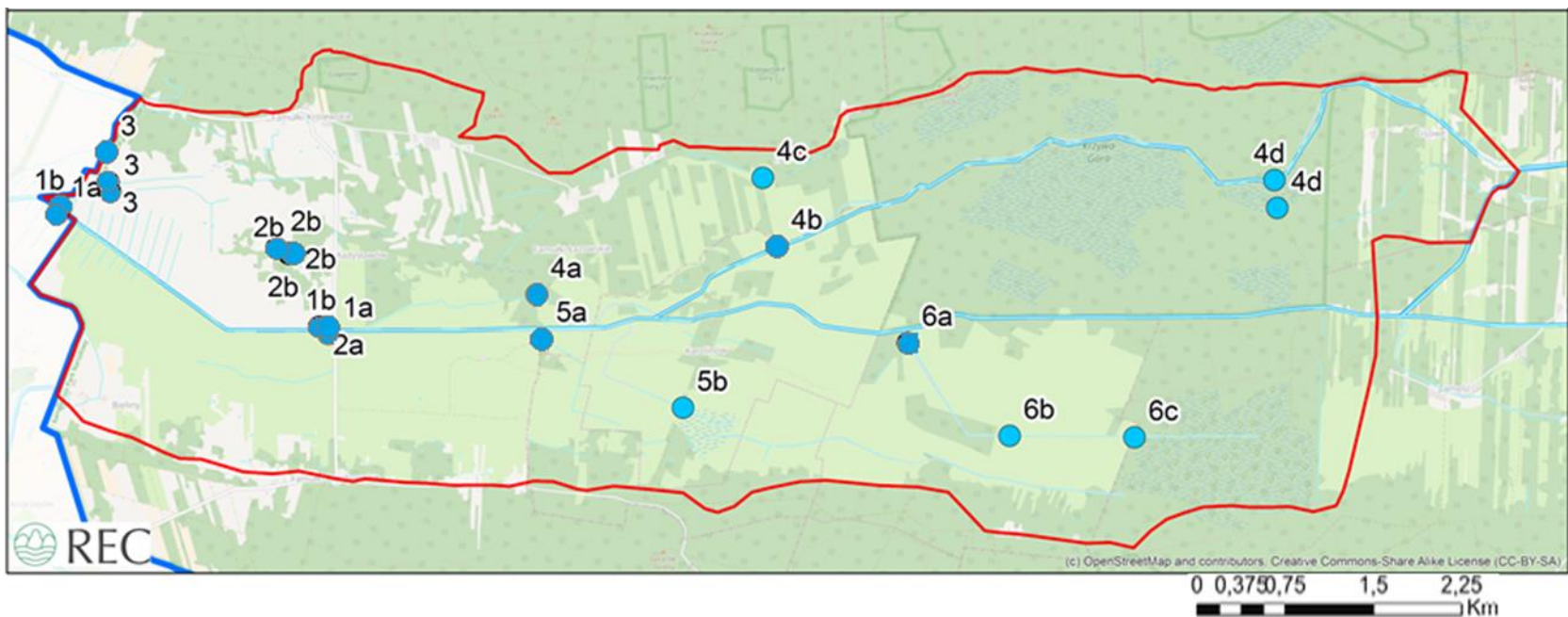
Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Obszar oddziaływania Dolna Łasica

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Obszar oddziaływania Dolna Łasica

Obiekt 3 - Przebudowa 2 rowów polegająca na budowie progów oraz podwyższenie grobli

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Obszar oddziaływania Dolna Łasica

Obiekty 1a i 1b Przebudowa 16 rowów melioracyjnych, polegająca na budowie przy ich ujściu przepustów z klapą zwrotną oraz wykonanie uzupełnienia odsypu lewego i prawego brzegu Łasicy

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Obszar oddziaływania Dolna Łasica

5a Przebudowa grobli polegającą na budowie progu piętrzącego

4a - Przebudowa grobli polegającą na budowie brodu z funkcją piętrzenia oraz jej podwyższenie

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Obszar oddziaływania Dolna Łasica

5b Przebudowa grobli polegająca na budowie 4-ech brodów z funkcją piętrzenia oraz jej podwyższenie
2a, 2b Przebudowa grobli przez wykonanie w nich przekopów na działkach

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Obszar oddziaływania Dolna Łasica

4d Przebudowa przepustów

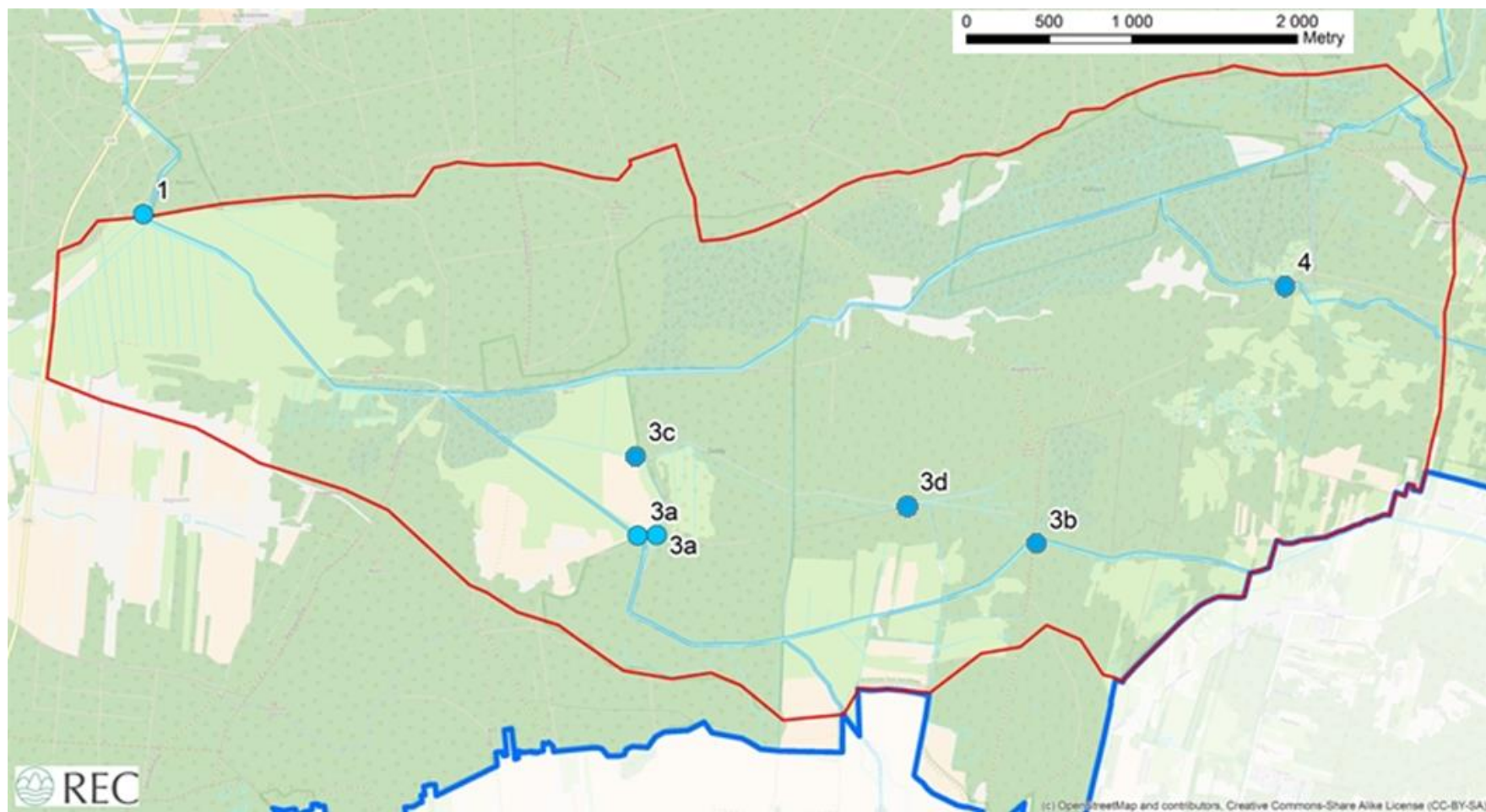
Kampinoski
Park Narodowy

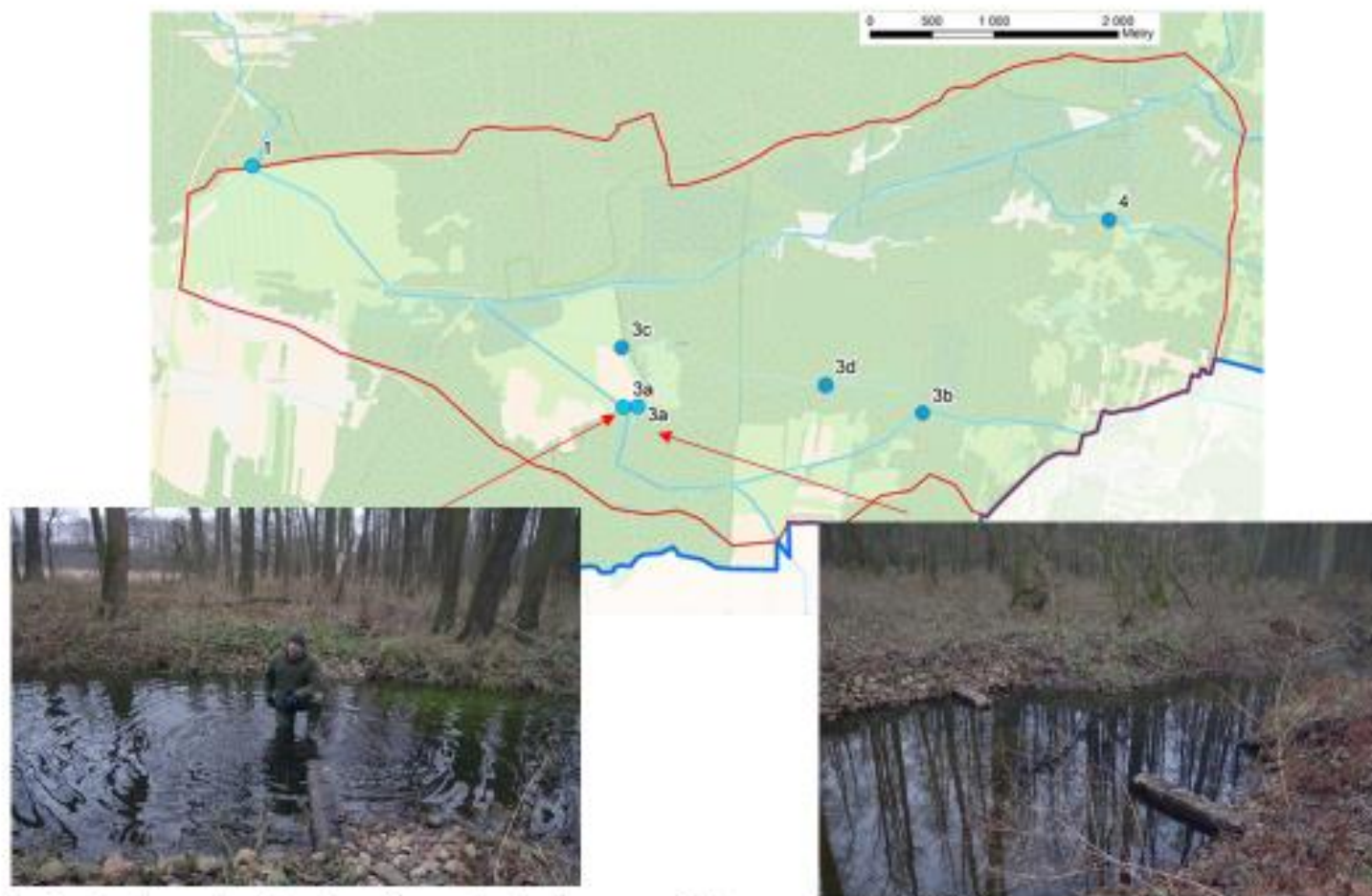
Polskie
Parki
Narodowe

Obszar oddziaływania Kanał Zaborowski

Obszar oddziaływania Kanał Zaborowski

3a (pd) – Przebudowa kanału polegająca na budowie progu piętrzącego w km 1+380

3a (pn) Przebudowa kanału polegająca na budowie progu piętrzącego w km 1+480 kanału Dopływu z Wojcieszyna

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Obszar oddziaływania Kanał Zaborowski

3b Przebudowa kanału polegająca na przebudowie przepustu oraz naprawa istniejącej grobli

3d Przebudowa rowu polegająca na budowie przetamowania faszynowo - ziemnego w km 1+780 rowu Dopływ spod Wólczańskich Łąk

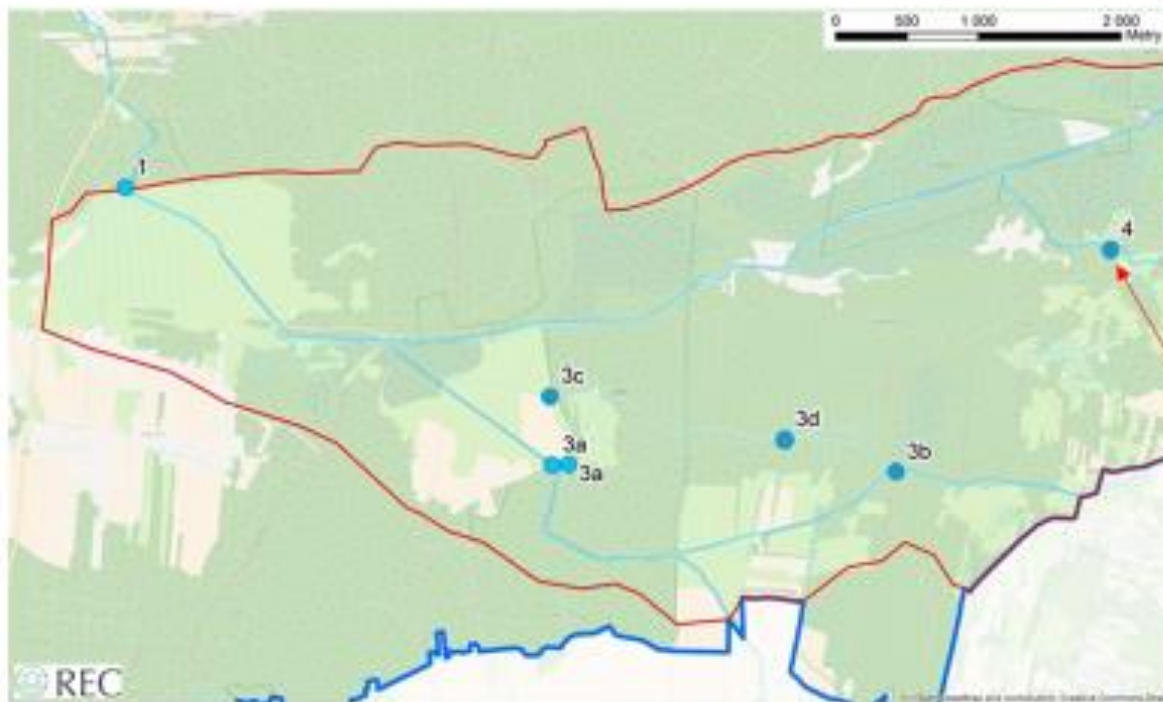
Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Obszar oddziaływania Kanał Zaborowski

Obiekt 4 Przebudowa rowu polegająca na budowie progu piętrzącego w km 1+090 rowu Dopływ z Koczarg Starych

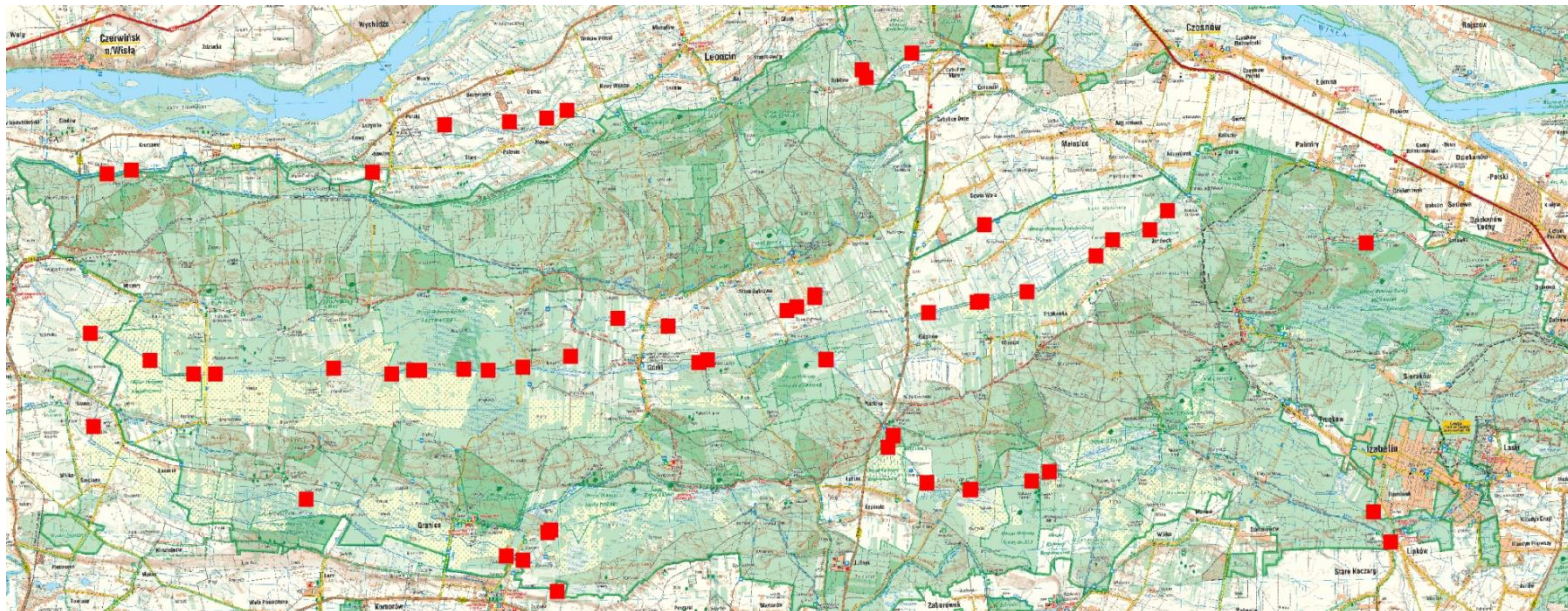
Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Opracowanie planu zarządzania populacją bobra

Stanowiska bobrów. J. Romanowski 2016

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

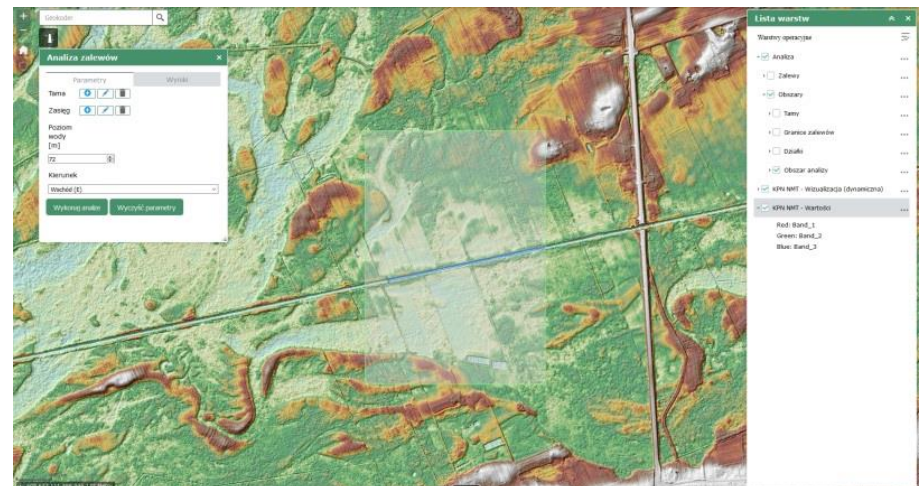
Opracowanie planu zarządzania populacją bobra

Strategia zarządzania populacją bobra w KPN – prof. J. Romanowski

- Zebranie danych i ekspertyz naukowych dotyczących występowania bobra i szkód ekonomicznych,
- Analiza skutków różnorodnych działań ochronnych prowadzonych na innych obszarach,
- Ocena i dyskusja zebranych materiałów ze wszystkimi zainteresowanymi stronami,
- Upowszechnienie wiedzy i zrozumienie potrzeb mieszkańców i przyrody
- Wypracowanie sposobów koegzystencji bobrów i człowieka na terenie Puszczy Kampinoskiej.

Tama bobrza w Dolince Roztoki 14.01.2019 r.

Narzędzie służące symulacji podtopień spowodowanych przez bobry

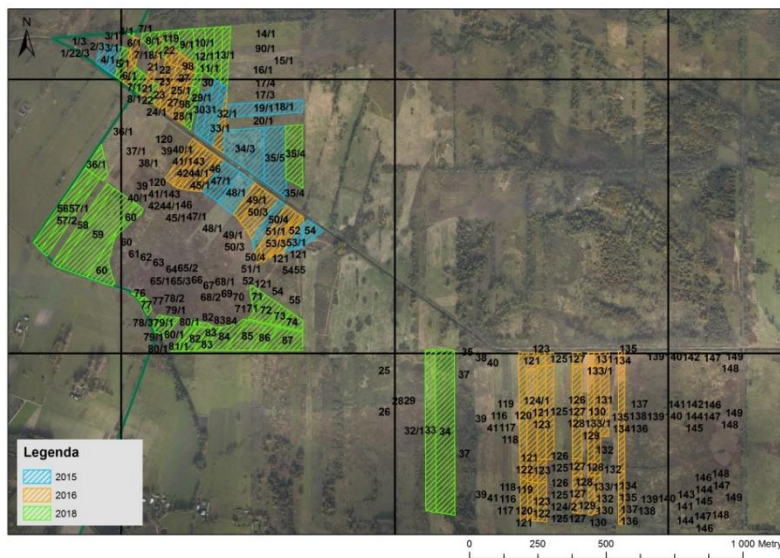
Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Koszenie inicjujące

Wykoszono 60,8079 ha łąk
rejonie dolnej Łasy i Kanału Zaborowskiego

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Nowe pozwolenia wodno-prawne dla jazów na Łasicy

Gospodarowanie wodami Kanału Łasica za pomocą jazów

Zadanie realizowane w ramach projektu: Kampinoskie Bagna
Wetlands conservation and restoration in "Puszcza Kampinska" Natura 2000 site
LIFE12 NAT/PL/000084

Symptoms

Partnership

Cel Zadania i przewidziane działania

CEL-Zentrum

Umogotenie pogodzenia trzech podstawowych funkcji kanału linka:

- utrzymanie niezbędnych warunków dla gospodarki rolniczej tam gdzie ona funkcjonuje
- odbiór i transport wód z terenów zurbanizowanych,
- ochrona siedlak mokradlowych Puszczy Kampinoskiej.

Contributors

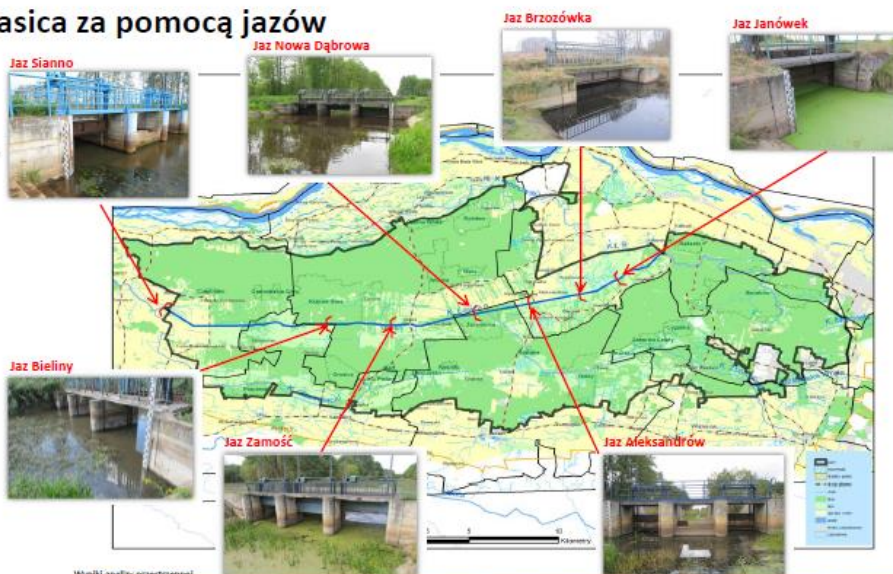
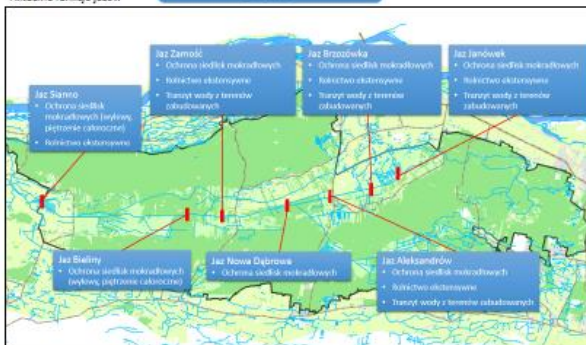
4. warianty składowe elementów

1. Analiza funkcjonowania jezów
2. Konsultacje społeczne dotyczące funkcji jezów i sposobu ich realizacji
3. Przygotowanie przez ekspertów propozycji instrukcji gospodarowania wodami jezów kanału Łaska
4. Przeprowadzenie procedury zmiany poleceń wodnoprawnych jezów na Kanału Łaska

Realizacja zadania

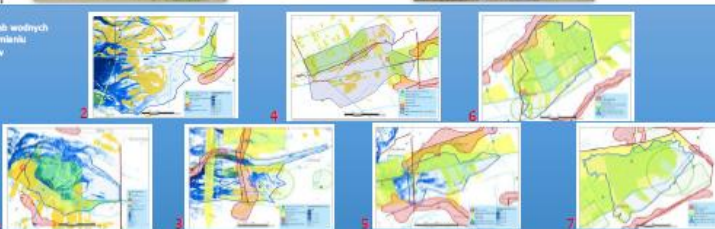
Aktualne funkcje jezów

Wyniki analizy przestrzennej

Syntetyczne mapy potrzeb wolnych i ograniczeń w ich zapewnieniu dla poszczególnych krajów

1. Jaz Sianno
2. Jaz Bieleń
3. Jaz Zamość
4. Jaz Nowa Dąbrowa
5. Jaz Aleksandrów
6. Jaz Brzozówka
7. Jaz Jarosław

Propozycje funkcjonowania jezów i wymagane działania

[illegible]

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Działania monitoringowe

Monitoring przyrodniczy - SGGW

Monitoring stanu zerowego

1. Stan siedlisk i gatunków

Ornitologiczny

+ motyle

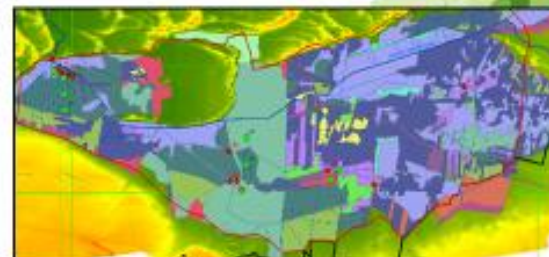
glebowy

fitosocjologiczny

+ mchy

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Działania informacyjne i promocyjne

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

List Nominacyjny

Z przyjemnością informujemy, że

REC Polska

i

Kampinoski Park Narodowy

uzyskały nominację do tytułu

Polska Nagroda Innowacyjności 2015

Za projekt: **Kampinoskie Bagna**

w programie prowadzonym przez

Polską Agencję Przedsiębiorczości Sp. z o.o. oraz redakcję

Forum Przedsiębiorczości w Dzienniku Gazecie Prawnej

i Biznes Plus w Gazecie Wyborczej.

**Polska
Nagroda
Innowacyjności
2015**

Serdecznie gratulujemy!

Krzysztof Dyla

Redaktor Naczelny
Forum Przedsiębiorczości

Wojciech Pomarański

Dyrektor Programowy
Polska Agencja Przedsiębiorczości

Przedsiębiorczości
Forum

BIZNES plus

Polska Agencja Przedsiębiorczości
ul. Słowackiego 13
40-094 Katowice
NIP 660-151-90-03
tel. (32) 782 80 01 fax. (32) 782 80 07

PAP
Polska Agencja Przedsiębiorczości

Kampinoski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Uczestnicy projektu obecni na konferencji podsumowującej

	Imię i nazwisko	Podmiot	Funkcja
1.	Anna Andrzejewska	KPN	asystent naukowy, geolog
1.	Karol Kaszyński	KPN	specjalista ds. ochrony przyrody, inżynieria wodna
1.	Jakub Żurniewicz	KPN	specjalista ds. ochrony przyrody i wykupu nieruchomości
1.	Joanna Mendyk	KPN	starszy asystent w projekcie "Kampinoskie Bagna"
1.	Anna Kęłowska	KPN	asystent naukowy, botanik
1.	Małgorzata Mickiewicz	KPN	koordynator Projektu „Kampinoskie Bagna”, z-ca dyrektora KPN
1.	Mirosław Markowski	KPN	dyrektor KPN
1.	Jerzy Misiak	KPN	emerytowany dyrektor KPN
1.	Tomasz Okruszko	SGGW	kierownik projektu „Kampinoskie Bagna” w SGGW
1.	Paweł Trandziuk	SGGW	specjalista ds. monitoringu
1.	Paweł Osuch	SGGW	specjalista ds. monitoringu
1.	Ewa Zaniewska	REC Polska	komunikacja społeczna i administracja
1.	Paulina Dzierża	REC Polska	ekspert ds. komunikacji i edukacji
1.	Michał Miazga	REC Polska	koordynator techniczny projektu
1.	Anna Albin	REC Polska	asystent projektu
1.	Barbara Grzebulska	REC Polska	przewodziła inwestycje budowlane ze strony REC
1.	Tomasz Krasowski	UMWM	dyrektor Departamentu Polityki Ekologicznej, Geologii i Łowiectwa
1.	Katarzyna Kowalczyk	UMWM	kierownik
1.	Milena Marczevska	UMWM	główny specjalista
1.	Jarosław Warzywoda	UMWM	główny specjalista
1.	Ewa Warywoda	UMWM	główny specjalista
1.	Wiesław Dembek	ITP.	
1.	Zbigniew Bartosik	Specjalistyczna Pracownia Projektowa Waga-Bart	wykonawca modelowania przestrzennego
1.	Jerzy Romanowski	UKSW	wykonawca raportu dot bobrów
1.	Stanisław Andruszkiewicz		Inspektor nadzorujący prace budowlane
1.	Andrzej Wojciechowicz	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe FORM-AWA Sp. z o.o.	wykonawca inwestycji budowlanych
1.	Olga Zawada		wykonawca raportu społeczno-ekonomicznego podsumowującego projekt

Partnerzy projektu - podział zadań

wykupy gruntów, koszenia, strategia bobrów, udział w monitoringu, zarządzanie

projekty działań technicznych, analizy, modelowanie

numeryczny model terenu, monitoring, pozwolenia wodno-prawne dla jazów

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego

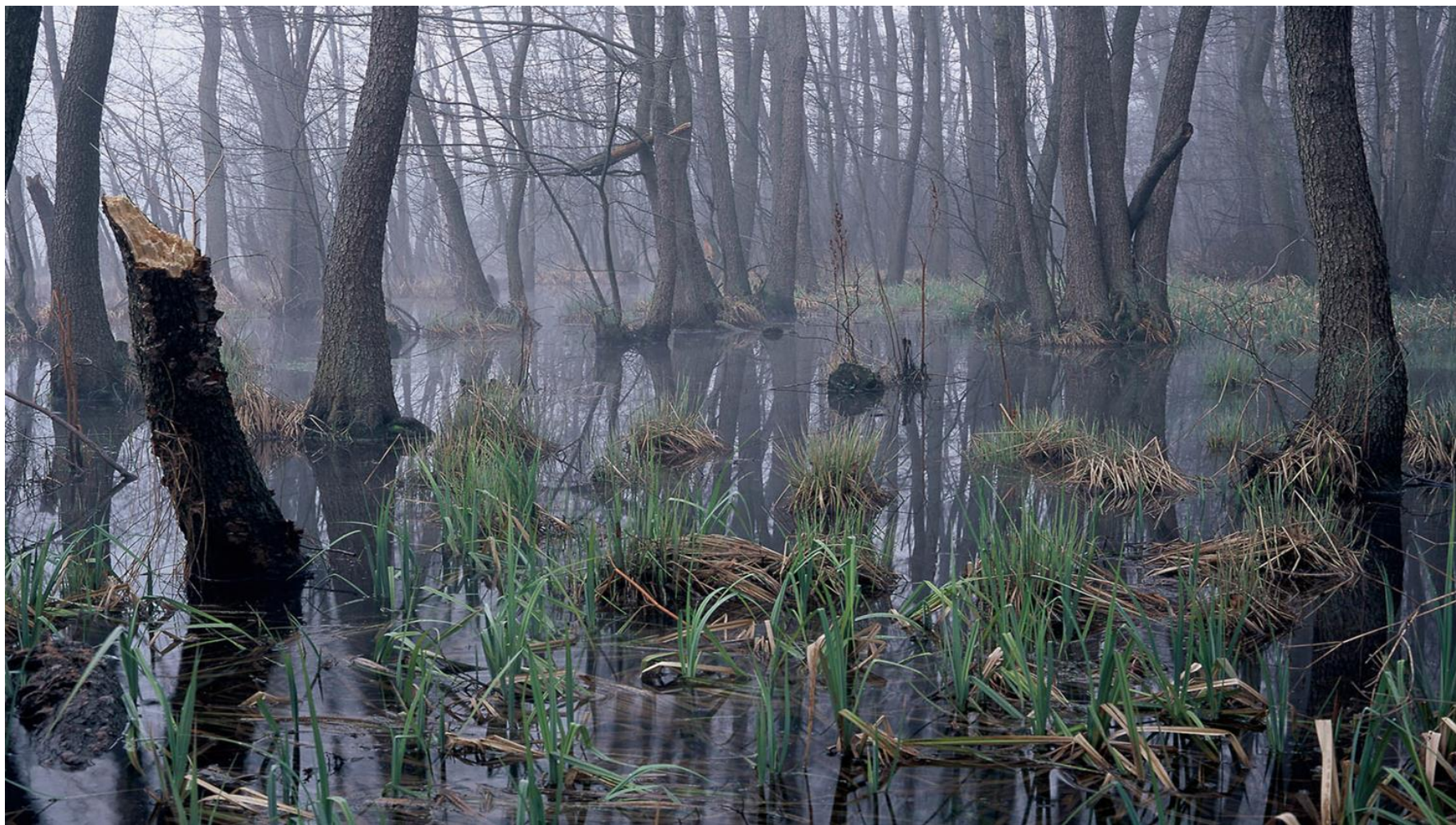
zarządzanie, komunikacja, wykonanie działań technicznych

REGIONALNE CENTRUM EKOLOGICZNE
REC Polska

Samorząd Województwa
Mazowieckiego

organizacja konferencji podsumowującej

Dziękuję za uwagę